

Силабус дисципліни

ОК 21 «ВОКАЛЬНЕ АРАНЖУВАННЯ ТА ЧИТАННЯ ПАРТИТУР»

**Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»**

**Освітньо-професійна програма
«СПІВ»**

Рік навчання: III

Семестр: V

Кількість кредитів: 3

Мова викладання: українська

Керівник курсу ОК 21«Вокальне аранжування та читання партитр»

Смиренський Володимир Миколайович, кандидат педагогічних наук, доцент, викладач – кафедри «Мистецтво співу» КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Контактна інформація: + 38 050 274 50 95

Прореквізити та постреквізити дисципліни

Прореквізити дисципліни:

- ОК 8. Історія світової музики.
- ОК 9. Історія української музики.
- ОК 10. Сольфеджіо.
- ОК 11. Гармонія.
- ОК 15. Спеціальний клас. Сольний спів.
- ОК 16. Історія вокального мистецтва.
- ОК 17. Загальне фортепіано.
- ОК 18. Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу.
- ОК 19. Охорона та гігієна голосу.
- ОК 22. Основи диригування.
- ОК 32. Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару.

Постреквізити дисципліни:

- ОК 31. Методика і практика роботи з вокальним ансамблем (фольклорним; академічним).
- ОК 32. Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару (паралельне вивчення).
- ОК 33. Педагогічна практика.
- ОК 34. Концертно-виконавська практика.

Призначення дисципліни

Навчальна дисципліна «Вокальне аранжування та читання партитур» входить до обов'язкових дисциплін циклу фахової професійної підготовки. Призначення дисципліни: навчити здобувачів вищої освіти теоретичним знанням та термінології з вокального аранжування; практичним вмінням перекладення творів для різного ансамблевого та хорового складу; розвинути поліфонічне та гармонічне мислення студентів, навичку читання партитур; стимулювати творчу активність студентів; ознайомити з кращими зразками вокальної ансамблевої та хорової літератури; закріплення основних теоретичних знань, набутих на заняттях з сольфеджіо, теорії музики, гармонії та інших предметів спеціального циклу; розвинути вміння аналізувати та узагальнювати сучасний мистецько-педагогічний досвід з метою впровадження його елементів у власну практичну діяльність; формувати творчу особистість, здатну до самостійної професійної діяльності.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів», вивчення дисципліни «Вокальне аранжування та читання партитур» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасним знаннями.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність працювати автономно.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 15. Здатність здійснювати аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва.

Володіти навичками soft skills: навички самоорганізації; презентаційні навички; здатність оволодівати сучасною інформацією; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Метою навчальної дисципліни «Вокальне аранжування та читання партитур» є набуття теоретичних знань і практичних навичок для самостійного перекладення певних вокальних творів з одного складу на інший, а також оволодіння практичним вмінням створення ансамблевої (хорової) партитури потрібного типу і виду на основі сольного вокального твору у супроводі фортепіано. Опанування навичкою грамотного читання партитур.

Зміст і структура курсу

Дисципліна «Вокальне аранжування та читання партитур» вивчається 1 семестр (модуль). Курсом передбачені як лекційні, так і практичні групові заняття.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього годин	Аудиторні заняття		Самостійна робота студента
		Лекції	Практичні	
Модуль I				
Змістовий модуль 1. Основи вокального (ансамблевого) аранжування.				
Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Вокальне аранжування та читання партитур». Загальні правила вокального (ансамблевого) аранжування. Види перекладень. Принципи та прийоми аранжування.	16	4	2	10
Тема 2. Види ансамблевих партитур для однорідного ансамблю. Основні положення їх перекладення. Аранжування 2 – голосних творів.	12	1	3	8
Тема 3. Аранжування 3-голосних творів.	12	1	3	8
Тема 4. Аранжування 4-голосних творів.	15	2	3	10
Разом за змістовим модулем 1:	55	8	11	36
Змістовий модуль 2. Аранжування сольного вокального твору з супроводом для ансамблю (хору).				
Тема 5. Аналіз сольного вокального твору як необхідний підготовчий етап до аранжування. Перекладення сольних творів з акомпанементом для різного ансамблевого складу.	13	2	3	8

Разом за змістовим модулем 2:	13	2	3	8
Змістовий модуль 3. Принципи перекладення партитур для народного ансамблю (хору).				
Тема 6. Особливості народного вокального ансамблю та хорової музики для народного хору (ансамблю). Способи перекладення партитур для народного ансамблю.	14	2	4	8
Тема 7. Аранжування твору на залік.	8	-	2	6
Разом за змістовим модулем 3:	22	2	6	14
Разом за Модулем 1:	90	12	20	58
Разом:	90	12	20	58
		32		

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього годин	Аудиторні заняття		Самостійна робота студента
		Лекції	Практичні	
Модуль I				
Змістовий модуль 1. Основи вокального (ансамблевого) аранжування.				
Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Вокальне аранжування та читання партитур». Загальні правила вокального (ансамблевого) аранжування. Види перекладень. Принципи та прийоми аранжування.	16	1	1	14
Тема 2. Види ансамблевих партитур для однорідного ансамблю. Основні положення їх перекладення. Аранжування 2 - голосних творів.	12	1	-	11
Тема 3. Аранжування 3-голосних творів.	12	1	-	11
Тема 4. Аранжування 4-голосних творів.	15	1	-	14
Разом за змістовим модулем 1:	55	4	1	50
Змістовий модуль 2. Аранжування сольного вокального твору з супроводом для ансамблю (хору).				
Тема 5. Аналіз сольного вокального твору як необхідний підготовчий етап до аранжування. Перекладення сольних творів з акомпанементом для різного ансамблевого складу.	13	1	1	11
Разом за змістовим модулем 2:	13	1	1	11

Змістовий модуль 3. Принципи перекладення партитур для народного ансамблю (хору).				
Тема 6. Особливості народного вокального ансамблю та хорової музики для народного хору (ансамблю). Способи перекладення партитур для народного ансамблю.	14	1	1	12
Тема 7. Аранжування твору на залік.	8	-	1	7
Разом за змістовим модулем 3:	22	1	2	19
Разом за Модулем 1:	90	6	4	80
Разом:	90	6	4	80
		10		

Самостійна робота студента складається з вивчення теоретичних питань тем дисципліни, виконання практичних завдань аранжування та гри партитури, а також роботу з навчальною, довідковою та нотною літературою. Студент повинен готувати опорний конспект для відповіді по заданій темі та твір, на який треба зробити аранжування, написати перекладення цього твору у нотний зошит усіма його видами по темі певного змістовного модуля, використовуючи також навички, набуті на уроках з дисциплін музично-теоретичного циклу. При виконанні завдань самостійної роботи студент вчиться аналізувати власну виконану роботу з аранжування та якість читання партитури.

Політика навчальної дисципліни

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: експрес - опитування; практичні презентації виконаних робіт; читання та гра партитур на фортепіано; залік.

Форми контролю знань студентів: поточний; семестровий підсумковий (залік); підсумковий модульний.

Поточний контроль здійснюється на кожному аудиторному занятті у формі теоретичного опитування (письмового, або в усній формі) та перевірки практичних завдань. Перевіряється розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, змістовність та повнота конспекту лекцій, виконання письмових завдань аудиторної та самостійної роботи, грамотність гри партитур на фортепіано. Критерії оцінювання також враховують активність студента при обговоренні на заняттях, наявність логіки та взаємозв'язку між окремими темами дисципліни, здатність творчо використовувати отримані знання при виконанні практичних завдань з аранжування, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми в рамках програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Теоретичне опитування, практичний показ	Критерії поточного оцінювання
--	--------------------------------------

5	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи в повному обсязі та без помилок. Бере активну участь в опитуванні. Володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час опитування. Опрацьовує обов'язкову та додаткову літературу. Практичні завдання виконує без помилок. Грає партитури без помилок. Конспект у повному обсязі.
4	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи в повному обсязі. Бере участь в опитуванні. Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але у відповідях робить несуттєві неточності. Опрацьовує обов'язкову літературу. Практичні завдання виконує з незначними помилками. Грає партитури без помилок. Конспект у повному обсязі.
3 Мінімальний поріг оцінювання	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи не в повному обсязі. В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але у відповідях робить помилки. Практичні завдання виконує повністю, але з помилками. Грає партитури з незначними помилками. Конспектування не повне.
2	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи фрагментарно зі значною кількістю помилок. Поверхово та фрагментарно ознайомлений з теоретичним матеріалом. Грає партитури зі значними помилками. Практичні завдання з великою кількістю помилок. Конспектування фрагментарне.
1	Частково володіє навчальним матеріалом. Не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних опитувань, допускаючи значну кількість суттєвих помилок. Грає партитури фрагментарно та з помилками. Практичні завдання виконано фрагментарно з великою кількістю помилок. Конспектування фрагментарне.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не може зіграти партитуру. Відсутній робочий зошит з дисципліни та конспект.

Модульний (семестровий) контроль знань студентів

Семестровий контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за семестр. Семестровий контроль знань студентів (диференційований залік) проводиться в формі усного опитування та виконання практичного завдання.

Критерії семестрового оцінювання знань студентів

Залік Усне теоретичне опитування, практичне завдання	Критерії оцінювання
---	----------------------------

27 – 30	Володіє навчальним матеріалом в повному обсязі. Знає основні прийоми та способи аранжування та вміло і творчо використовує при виконання практичного завдання. Надає вичерпну відповідь на запитання, демонструє глибокі і ґрунтовні знання. Студент повністю відповів на контрольні питання. У відповідях має 2-3 несуттєві неточності. Грає партитуру без помилок.
23 – 26	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом. Знає основні прийоми та способи аранжування, використовує їх при виконання практичного завдання. Надає правильну відповідь та розкриває зміст теоретичних питань, але допускає окремі неточності. У відповідях припускає 4 - 5 несуттєві неточності та помилки. Грає партитуру з незначними помарками.
18 – 22 18 мінімальний Поріг Оцінювання	В цілому володіє навчальним матеріалом. Знає основні прийоми та способи аранжування, використовує їх при виконання практичного завдання, але припускає суттєві неточності та помилки. Студент відповів на більшість контрольних питань. У відповідях припускає неточності та помилки. Гра партитури з помилками.
12 – 17	Не володіє повним обсягом начального матеріалу, тому фрагментарно і з помилками виконує практичне завдання. Відповіді на теоретичні питання поверхові та фрагментарні, зі значними неточностями та помилками. Студент відповів на половину контрольних питань. У відповідях припускає помилки. Гра партитури фрагментарна, з помилками.
1 – 11	Поверхово і фрагментарно засвоєний обсяг навчального матеріалу. Відповіді поверхові та фрагментарні з значною кількістю помилок. практичне завдання зроблено частково і невірно. Студент відповів на меншість контрольних питань. У відповідях багато помилок. Намагається зіграти партитуру.
0	Не володіє навчальним матеріалом. Не виконав практичного завдання. Не може зіграти партитуру. Студент не відповів на жодне питання. Всі відповіді помилкові.

Політика оцінювання:

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 – бальною шкалою та шкалою ECTS – А (90 - 100), В (82 - 89), С (75 - 81), D (64 - 74), Е (60 - 63), Fx (35 - 59), F (1 - 34). Кредитно-модульна система з переведенням в національну (чотирибальна: 5 – «відмінно», 4 - «добре», 3 - «задовільно», 2 –«незадовільно»).

Підсумковий бал з навчальної дисципліни

Підсумковий контроль враховує всі види робіт студента протягом Модуля (накопичувальна система балів). Результати роботи за темами, семестровий (модульний) контроль – диференційований залік. Сума балів переводиться також в національну систему і є оцінкою за Модуль.

Сума балів за всі види навчальної діяльності за модуль	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS
90-100	5 Відмінно	A
82-89	4 Добре	B
74-81		C
64-73	3 Задовільно	D
60-63		E
35-59	2 Незадовільно	FX Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
0-34		F Необхідне повторне вивчення дисципліни

Політика академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти при виконанні всіх видів робіт за модулем забор'язані дотримуватися правил академічної доброчесності.

Політика відвідування. Пропуски аудиторних занять бувають з поважних і неповажних причин. В разі відсутності на заняттях студент забор'язаний опрацювати пропущений матеріал самостійно, виконати всі завдання і представити на перевірку викладачу., щоб отримати бали за матеріал теми.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література.

1. Івакін М. Хорове аранжування. – К., 2001. – 214 с.
2. Толмачов Р. Хорове аранжування та вільна обробка : навчальний посібник / Рубен Толмачов. – Вінниця : Нова книга, 2011. – 168 с.
3. Шпачинський О. Мистецтво хорового аранжування для народного хору. Теорія, методика, практика. Навчальний посібник. – Миколаїв: вид - во МДГУ ім. П. Могили, 2005. – 328 с.

Допоміжна література.

1. Бурбан М. І. Хорове виконавство України : довідник / М. І. Бурбан. - Дрогобич : Вимір, 2004. – 260 с.
2. Григорова К. Навчально – методичні рекомендації з курсу «Хорове аранжування». – Херсон: Видавництво ХДУ, 2004. – 32 с.
3. Карпенко Є. В., Карпенко Н. В. Хорове аранжування : навчально – методичний посібник для студентів музичних факультетів вищих навчальних закладів / Є. В. Карпенко, Н. В. Карпенко. – Суми : Мрія - 1, 2007. – 220 с.
4. Плішка А. В. Різдв'яні колядки : навчальний посібник / А. В. Плішка. – Чернівці : Чернівецький нац. ун –т, 2010. – 52 с.

5. Шегда Л. В. Українські пісенно-хорова музика для дітей (на матеріалі творчості Л. Дичко і Б. Фільц) : монографія / Лідія Шегда. – Івано-Франківськ : Прикарпатський нац. ун – т ім. В. Стефаника, 2012. – 205 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>
2. <https://gloriamusic.org.ua/noty-skachat>
3. https://zaspivaj.com/rizni_pisni.html
4. <https://sydirvorobkevych.wixsite.com/choumimsv/бібліотека>
5. <http://www.komlikova.com/noty.html>
6. <https://music.dzherela.com.ua/skachat-noty/>
7. <https://oplatforma.com.ua/article/1981-psenna-kolektsya-dlya-muzichnogo-kervnika>
8. www.facebook.com › Facebook Groups (група «Ноти українських композиторів»)